

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Pedagogische en Onderwijswetenschappen

Lezen om te leren schrijven

De effecten van een domeinspecifieke leesinstructie

Programma

- Theoretische achtergrond
- Het onderzoek
- Uitkomsten
- Conclusie
- Gesprek

Theoretische achtergrond

- Opdracht leerlingen: Hoe heeft het denken van historici over het belang van Columbus zich ontwikkeld en is Columbus nog van belang in deze tijd?
- Onderzoeksvraag: Welke effecten heeft een domein specifieke lezen om te schrijven instructie op kennis van domein specifiek lezen en schrijven?

Theoretische achtergrond

- Hoe historische fenomenen worden gewaardeerd hangt af van iemands achtergrond (Peck, 2010).
- Historisch belang: iets of iemand is belangrijk in (a) de tijd zelf; (b) na deze tijd; (c) voor het heden; (d) symbool (Hunt, 2000).

Theoretische achtergrond

- Taal van historici is interpretatief (Schleppegrell, 2004).
- Tijdens het lezen vragen historici zich af:
 - Wat is de boodschap?
 - Hoe wordt de boodschap overtuigend gemaakt?
 - Hoe wordt de auteur beïnvloed door zijn / haar historische context? (Van Driel, Van Drie & Van Boxtel, submitted).

Theoretische achtergrond

- Lezen en schrijven vragen om kennis van teksten (Fitzgerald & Shanahan, 2000).
- Lezen om te schrijven instructie werpt vruchten af (Graham et. al. 2018).

Maar:

1. Ook bij geschiedenis (secondaire bronnen)?
2. Levert deze instructie ook kennis van lezen en schrijven op?

Theoretische achtergrond

Cognitive apprenticeship (Collings, Brown & Holum, 1991; Monte-Sano, de la Paz & Felton, 2014):

1. Instructie
2. Voordoen
3. Ondersteuning
4. Zelfstandige toepassing

Onderzoeksvraag

- Onderzoeksvraag: Welke effecten heeft een domein specifieke lezen om te schrijven instructie op kennis van domein specifiek lezen en schrijven?
 - H1: Leerlingen in de experimentele groep hebben meer kennis van domeinspecifiek lezen dan leerlingen in de controlegroep.
 - H2: Leerlingen in de experimentele groep hebben meer kennis van domeinspecifiek schrijven dan leerlingen in de controlegroep.

Het onderzoek

- Participanten: 102 havo 4 leerlingen
- Aselect toegewezen aan een experimentele (N = 52) of controle conditie (N = 50)
- Materialen:
 - Perspectief W. Irving (19e eeuw) en H. Zinn (20e eeuw)
 - Achtergrondinformatie
- Taak:
 - Schrijf een brief (briefconventies) over hoe het denken over Columbus zich heeft ontwikkeld (aangeven ontwikkeling) en of Columbus tegenwoordig nog van historisch belang is? (betogende tekst).

Het onderzoek

Beide condities:

- Authentieke taak
- Sociale interactie

Experimentele groep:

- Expliciete leesinstructie:

Leesstrategieën: vragen die gesteld worden, vinden feiten / interpretatie door instructie, modelling en zelfstandige toepassing.

Irving:

Terecht schrijft een onbekende Spaanse schrijver: 'Zijn geest was superieur aan de tijd waarin hij leefde.'

Zinn:

De tijdelijke groei van het Spaanse Rijk

Het onderzoek

Experimentele groep	Controle groep
Les 1 1. Wanneer is iets van historisch belang? 2. Perspectieven op historisch belang Les 2 Interpretatie Irving van Columbus vanuit zijn 19e eeuwse perspectief mbv. Leesstrategie, modellen, scaffolds, contextualiseren Les 3 Interpretatie Zinn van Columbus vanuit zijn 20e eeuwse perspectief: zelfstandig Les 4 Opbouw teksten, onderbouwing argumenten, gebruik criteria significantie Les 5 Schrijftaak	Les 1 1. Wanneer is iets van historisch belang? 2. Perspectieven op historisch belang Les 2 Presentatie in klein groep over Columbus: confrontatie kritische en waarderende perspectieven. Les 3 Interpretatie Irving en koppeling van zijn opvattingen aan vakinhoud Les 4 Interpretatie Zinn en koppeling van zijn opvattingen aan vakinhoud Les 5 Schrijftaak

Het onderzoek

Beste leerling

Een goede vriend(in) wil heel graag een goed cijfer halen voor geschiedenis. Deze vriend(in) vraagt jou daarom om hulp bij een opdracht. Hij /zij moet een essay schrijven over het historisch belang van een historisch bekend persoon. Het leven van deze persoon staat beschreven in diverse teksten, die zijn geschreven door historici uit verschillende tijden.

De opdracht die jouw vriend(in) moet doen is: Schrijf een essay waarin je uitlegt hoe historici uit verschillende tijden over het historisch belang van deze bekende persoon hebben gedacht.

Schrijf een email aan deze vriend(in) waarin je tips geeft hoe hij / zij deze opdracht zo goed mogelijk kan maken.

Je hebt voor deze opdracht 15 minuten. De email kan hieronder en op de achterkant worden geschreven.

Je moet kijken naar wie de historici is, wat zijn achtergrond is, wat voor een gedachte in zijn tijd ~~de~~ populair was

- Achtergrond auteur: kijk naar zijn nationaliteit
- Kern tekst: Welke feiten noemt de tekst.
- Leesproces: onderstreep woorden die een mening weergeven.
- schrijfproces: onderbouw je mening.
- Schrijfproduct: Opbouw inleiding, kern en slot.

Het onderzoek

- Coderen voortesten en natesten: Ruim 15% door 2 personen (Cohen Kappa: 0.81).
- Geschreven teksten: nog niet klaar.

Resultaten

Aantal adviezen:

Experimenteel: 4.37 adviezen bij de voortest en 6.32 bij de natest

Controle: 5.00 adviezen bij de voortest en 4.96 bij de natest

1. Kennis over lezen:

- A. Voortest: geen verschil tussen condities
- B. Natest: significant verschil ($r = .37$)
- C. Verschil vooral verklaard door kern

2. Kennis over schrijven:

- A. Voortest: geen verschil tussen condities
- B. Natest: geen verschil
- C. Verschillende subonderdelen: geen verschil

Resultaten

Wat valt op aan de adviezen?

1. Lezen
2. Schrijven

Wat valt op aan deze brieven?

1. Structuur
2. Taalgebruik
3. Vakinhoud

Conclusie

- Doel: achterhalen over een lezen om te schrijven instructie invloed heeft op kennis van lezen en schrijven
- Lezen: wel; schrijven niet
- Mogelijke verklaring: kennis blijft latent; lessenserie was te kort, de instructie heeft geen effect.
- Beperking: 1 docent op 1 school
- Toekomstig onderzoek: lange termijn effecten en vergelijking met schrijfstrategie-instructie

Gesprek

Vragen of feedback over

- opzet onderzoek?
- uitkomsten?

Opmerkingen zijn ook achteraf welkom: j.c.vandriel2@uva.nl

Bibliografie

Collins, A., Brown, J. S. & Holum, A. (1991). Cognitive apprenticeship: Making thinking visible. *American Educator*, 15 (3), 6-11, 38-39.

Graham, S., Liu, X., Bartlett, B., Ng, C., Harris, K. R., Aitken, Barkel, A., Kavanaugh, C., & Talukdar, J. (2018). Reading for Writing: A Meta-Analysis of the Impact of Reading Interventions on Writing. *Review of Educational Research*, 88(2), 243–284. <https://doi.org/10.3102/0034654317746927>.

Monte-Sano, C., Paz, S. de la & Felton, M. (2014). *Reading, Thinking, and Writing About History: Teaching Argument Writing to Diverse Learners in the Common Core Classroom, Grades 6-12*. New York: Teachers College Press.

Peck, C.L. (2010) “It’s not like [I’m] Chinese and Canadian. I am in between”: Ethnicity and Students' Conceptions of Historical Significance, *Theory & Research in Social Education*, 38(4) 574-617.

Schoonen, R., & de Glopper, K. (1996). Writing performance and knowledge about writing. In G. Rijlaarsdam, H. van den Bergh & M. Couzijn (Eds.), *Theories, models & methodology in writing research* (pp. 87-107). Amsterdam, The Netherlands: Amsterdam University Press.

Schleppegrell, M.J. (2004). *The language of schooling: A functional linguistics perspective*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

van Driel, J., van Drie, J., & van Boxtel, C. (submitted). Struggling with historical significance: Reasoning, reading, and writing processes.